

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/64

KARAR NO : 1985/96

ÖZET : Evvelce görev uyuşmazlığı kesin olarak çözümlenmesine rağmen Askeri Yargı yerinin yasaya aykırı olarak yeniden verdiği görevsizlik kararının kaldırılması gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ömer Lütfi Evren, Murat Helvacıoğlu, Hasan Kara

O L A Y : 24.4.1981 günü bir askeri araç konvoyunun Kıbristan Türkiyeye girişinden sonra askeri mahal olan Konak Komutanlığı'nda askeri makamlarca görevlendirilen yetkililerce yapılan aramada araçlardan birinde 20 kg. kahve ele geçirilmiştir.

Mersin C.Savcılığı sanıkların toplu halde Kıbristan kaçak kahveyi yurta sokarak suç işlediklerinden 1918 sayılı Yasa'nın 27-2.,3.,maddesi ile tecziyeleri istemiyle haklarında 4.12.1981 gün,202 sayılı iddianame ile kamu davası açmıştır.

Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin; 21.1.1982 gün,1981/106-1982/2 sayılı ve Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 7.9.1982 gün,1982/280-416 sayılı görevsizlik kararları arasında oluşan olumsuz görev uyuşmazlığı üzerine dosya kendisine gelen Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü 23.1.1984 gününde, esas 1983/46, karar 1984/28 sayı ile; (Kıbristan askeri araca konan kahvelerle ilgili kaçakçılık suçu temadi ederek, Mersin Askeri Konaklama yerinde kahvelerin ele geçirilmesi suretiyle orada sona erdiğini ve bu yerin askeri mahal olmasına, suçu işlediği iddia olunan kişilerin asker kişi bulunmalarına göre, ortada asker kişilerin, askeri mahalde işlediği bir suç bulunmakta ve bu suç 353 sayılı Yasa'nın 9.maddesi kapsamına girdiğinden bu suça ait davaya bakma görevinin askeri yargı yerine ait olduğu kuşkusuz bulunduğu ve bu suçun sıkıyönetim ilânından sonra işlenmekle beraber sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olduğu hakkında dosyada bir kanıt bulunmadığından 1402 sayılı Yasanın 15.maddesi kapsamına girmediği gibi aynı Yasa'nın ek-4.maddesindeki koşullar da mevcut olmadığından davada sıkıyönetim askeri mahkemesi'nin görevli bulunmadığı, ancak sanıkların müsnet suçtan dolayı sıkıyönetim ilân edilmesi halinde dahi askeri yargı yerinde yargılanmaları gerekmesine ve Uyuşmazlık Mahkemesi aynı yargı düzenine (Askeri Yargı) dahil yargı yerleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözmekle görevli olmadığına göre, suçun sıkıyönetim askeri mahkemesinde mi, yoksa askeri mahkemelerde mi görülmesi gerektiği hususu Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanı dışında kaldığı ve

bu itibarla bu suça ait davaya bakma görevi esasen askeri yargı yerine ait bulunduğundan, sonucu bakımından yerinde olmakla beraber sıkıyönetim askeri mahkemesi'nin görevsizlik kararının, davada askeri yargı yerinin görevli olmasına binaen kaldırılmasına) karar vermiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin bu kararı üzerine dosya yeniden kendisine gelen Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi 22.3.1984 gününde, 1984/42-78 sayı ile; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararında belirtilen gerekçelerle kendi mahkemesinin görevsizliğine ve dava dosyasının Adli Yetki bakımından görevli bulunan 6.Kolordu Askeri Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Bu karar üzerine dosya kendisine gelen Adana 6.Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 13.12.1984 gününde, 1984/1476-962 sayı ile; hernekadar sanıkların asker kişi olmaları ve suçun askeri mahalde işlenmesi nedeniyle 353 sayılı kanunun 9. maddesi gereğince yargılanmalarının kendi askeri mahkemesinin yetkisine girdiği anlaşılmakta ise de sözkonusu kaçakçılık suçunun ihtisas mahkemesi netilğinde olan Mersin Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmesi gerektiği kanaatine varıldığını belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi, 15.4.1985 gününde, 1985/69-61 sayı ile; Uyuşmazlık Mahkemesi kararında da belirtildiği üzere davaya bakma görevinin Adana 6.Kolordu Askeri Mahkemesi'ne ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, adana 6.Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 13.12.1984 gün, 1476-962 sayılı ve Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 15.4.1985 gün, 69-61 sayılı görevsizlik kararları arasında yeniden olumsuz bir görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 26.4.1985 gün, 1679 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A.Mazhar Akman, Necati Karakış, A.Vahap Özaslan, ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 20.5.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in evvelce görev uyuşmazlığı çözümlenmiş olmasına göre Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Tetkik konusu olumsuz görev uyuşmazlığı asker kişilerin askeri mahalde işledikleri ileri sürülen bir suça aittir. Anlaşmazlık, bu nedenle 353 sayılı Kanunun 9. maddesi kapsamında olduğundan, bu davaya bakma görevi Uyuşmazlık Mahkemesi kararında

da açıkça belirtildiği üzere askeri mahkemelerin görevine girmektedir.

Bu itibarla Adana 6.Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararı usule ve yasaya aykırı bulunmaktadır.

Öte yandan,daha önce Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi ile Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin aynı dava nedeniyle verdikleri görevsizlik kararları arasında oluşangörev uyumsuzluğunda, uyumsuzluk mahkemesince davada askeri yargı yerinin görevli olduğu saptanarak olumsuz görev uyumsuzluğu ortadan kaldırılmış bulunmaktadır.

Anayasa'nın 158., ve 2247 sayılı Yasa'nın 1.maddelerinde Adli, idari ve askeri yargı merciileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını (kesin olarak çözmeye yetkilidir) biçiminde yer alan hüküm, Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının niteliğini ve bağlayıcılığını simgelemekte ve 2247 sayılı Yasa'nın 28.,maddesinin 2.fıkrasında (ilgili yargı merciileri ile bütün makam,kuruluş ve kişiler mahkeme kararlarına uymak,geçiktirmeksizin onları uygulamakla ödevlidirler) denilmesi ve 29.madde de ayrıca (bölümlerin ve genel kurulun kararları kesindir)hükümünün tekrar edilmesi,yasa koyucunun konuya aynı doğrultuda verdiği anlamı ve önemi belirtecek niteliktedir.

Bu itibarla aynı kamu davasında Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli yargı yeri kesin olarak saptanmış bulunduğundan Adana 6.Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararı yasaya aykırı bulunmaktadır.

Gerçi; görev konusu kamu düzenine ilişkin olduğundan yargılamanın her evresinde gözönünde bulundurulur.Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev yerini belirleyen karardan sonra,görev konusunu düzenleyen yasa değişiklikleri olursa yargı mercileri (aksine bir hüküm konmamış ise) bu değişikliği gözönünde tutacaktır.

Ancak; olayda böyle bir durumun varlığı söz konusu değildir.

Bu nedenlerle davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiğine ve Adana 6.Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine ve tetkik konusu olumsuz görev uyumsuzluğu hakkında Uyuşmazlık Mahkemesi'nce evvelce verilen 23.1.1984 günlü, esas 1983/46, karar 1984/28 sayılı karar gereği Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle 6.Köklü Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 13.12.1984 günlü, 1984/1476-962 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 20.5.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

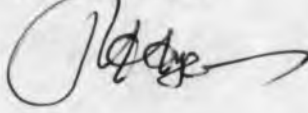
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

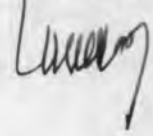
Üye

Mebrure Gözdemir

Üye

A. Mazhar Akman

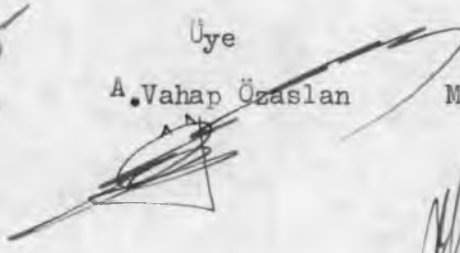
Üye

Necati Karakış

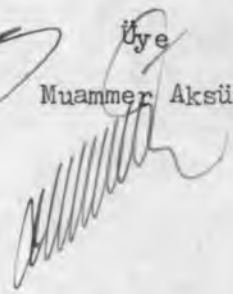
Üye

A. Vahap Özarslan

Üye

Muammer Aksüt

G/T.